

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - В А Р Н А
ЦЕНТЪР ЗА МАГИСТЪРСКО ОБУЧЕНИЕ
КАТЕДРА „МЕЖДУНАРОДНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ОТНОШЕНИЯ“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А   П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: **“КОНКУРЕНТНО РАЗУЗНАВАНЕ И
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ”;**

ЗА СПЕЦ: **„Конкурентно и бизнес разузнаване“; ОКС „магистър“**

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: **5 за СНУ и 6 за ДНДО и СПН**

СЕМЕСТЪР: **9 за СНУ и 10 за ДНДО и СПН;**

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: **240 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.**

КРЕДИТИ: **8**

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
Т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	165	-

Изготвили програмата:

1. ....
(доц. д-р Валентина Макни)
2. ....
(доц. д-р Илиан Минков)

Ръководител катедра: .....
„МИО“ (доц. д-р Г. Маринов)

I. АНОТАЦИЯ

В дисциплината се изучава фундамента на конкурентното разузнаване в корпоративния бизнес и в предприемачеството с цел постигане на дългосрочна конкурентоспособност на компаниите. Акцентът пада върху конкурентния цикъл с основните етапи и технология за събиране, анализиране и използване на информацията от бизнес средата при вземане на аргументирани стратегически и тактически управленски решения. Студентите придобиват знания и за същността, ролята и задачите на измерването на фирмената дейност, както и нейната роля и значение за всички заинтересовани групи във фирмата и извън нея. Изучават се различни модели за измерване и управление на бизнеса, получили широко разпространение в целия свят, вкл. модели за тотално управление на качеството, моделът на “Стратегическите карти” на Каплан и Нортън, Интегрираните системи за управление на бизнеса и др. Завършилите курса придобиват умения и компетенции за прилагане на основни методи на конкурентно разузнаване, бизнес диагностиката и диагностичния анализ, за, измерване, оценка и управление на конкурентоспособността на продуктите на фирмата и фирмената конкурентоспособност, за измерване и оценка на икономическия растеж във фирмите.

След завършване на курса на обучение по дисциплината „Конкурентно разузнаване и конкурентоспособност”, студентите трябва да притежават умения да:

- *диагностицират бизнес средата и на тази основа да поставят реалистични дългосрочни и краткосрочни цели;*
- *разработват и оценяват стратегически алтернативи, като извършват избор на стратегия на база използването на подходящ инструментариум от техники и методи за конкурентно разузнаване;*
- *изготвят предприемачески модел за стартиране и развитие на нов бизнес;*
- *измерват и оценяват конкурентоспособността и икономическия растеж на фирмата;*

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
1. ВЪВЕДЕНИЕ В КОНКУРЕНТНОТО РАЗУЗНАВАНЕ		5	3	
1.1	Исторически генезис на концепцията за разузнаване в бизнес среда			
1.2	Същност на конкурентното разузнаване			
1.3	Видове частна разузнавателна дейност			
1.4	Съвременни тенденции в развитието на частната разузнавателна дейност			
1.1	Исторически генезис на концепцията за разузнаване в бизнес среда			
2. ЦИКЪЛ НА КОНКУРЕНТНОТО РАЗУЗНАВАНЕ		6	4	
2.1	Същност на бизнес-информационния цикъл			
2.2	Първи етап. Осъзнаване на нуждата от информация			
2.3	Втори етап. Събиране на информацията			
2.4	Трети етап. Анализ на информацията			
2.5	Четвърти етап. Използване на информацията и обратна връзка			
2.6.	Търсени резултати от бизнес-разузнавателния цикъл			

3. ЧАСТНА РАЗУЗНАВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ И ДРУГИ ИНФОРМАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ НА КОМПАНИЯТА		5	4	
3.1	Координация на частната разузнавателна дейност с други дейности			
3.2	Място на пазарното разузнаване			
3.3	Защита на интелектуалната собственост			
3.4	Разлики между частна разузнавателна дейност и индустриален шпионаж			
3.1	Координация на частната разузнавателна дейност с други дейности			
4. ИЗГРАЖДАНЕ НА ЗВЕНО ЗА КОНКУРЕНТНО РАЗУЗНАВАНЕ		5	3	
4.1	Мерки за осигуряване на вътрешната сигурност на компанията			
4.2	Информационна сигурност			
4.3	Индустриален контрашпионаж			
4.4	Управление на риска			
5. КОНКУРЕНЦИЯ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА БИЗНЕСА		6	4	
5.1.	Същност и основни концепции за конкуренцията			
5.2.	Видове конкуренция			
5.3.	Същност и видове конкурентоспособност			
5.4.	Основни типове и форми на конкурентно поведение			
6. КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА ПРОДУКТИТЕ НА ФИРМАТА		6	4	
6.1.	Същност на конкурентоспособността на продуктите			
6.2.	Показатели и методи за измерване и оценка на качеството на продуктите			
6.3.	Методи за измерване и оценка на конкурентоспособността на продуктите на фирмата			
7. КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА ФИРМАТА		6	4	
7.1.	Същност на конкурентоспособността на фирмата. Модели за теоретичен анализ			
7.2.	Система от показатели и методи за измерване състоянието на конкурентоспособността на фирмата			
8. ПОДХОДИ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА КОНКУРЕНТНО РАЗУЗНАВАНЕ		6	4	
Общо:		45	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Казуси	1	60
1.2.	Практическа задача	1	45
1.3.			
1.4.			
Общо за семестриален контрол:			
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (тест)	1	60
Общо за сесиен контрол:			
Общо за всички форми на контрол:			165

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Dover, R., Dylan, H., Goodman, M., The Palgrave Handbook of Security, Risk and Intelligence, 2017
2. Murphy, Ch., Competitive Intelligence: gathering, analyzing and putting it to work, 2013
2. Ненов, Т., И. Минков. Управление на конкурентоспособността и растежа. изд. “Наука и икономика”, Варна, 2015.
3. Начев, Й. Конкурентно разузнаване. София: Сиела, 2007.
4. Асенов, Б. Разузнаването в международните отношения. Варна: УИ ВСУ „Черноризец Храбър”, 2014.
5. Електронни учебни материали по „Управление на конкурентоспособността и растежа“, качени в платформата за дистанционно обучение на ИУ – Варна.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Велев, Мл. Оценка и анализ на фирмената конкурентоспособност. София: Софттрейд, 2004.
2. Начев, Й. Разузнавателни доктрини на XXI-ви век. Труд, София, 2013.
3. Ненов, Т. Управление на конкурентоспособността и растежа. изд. “Наука и икономика”, Варна, 2008.
4. Портър, М. Конкурентна стратегия. София: Класика и стил, 2010.
5. Утън, С. и Т. Хорн. Стратегическо мислене. София: Класика и стил, 2015.
6. Bernhardt, D. (2003) *Competitive Intelligence. How to acquire and use corporate intelligence and counter-intelligence*. Pearson Education Limited.